

Н. В. Бондар,

Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ТА СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ-ЕПОНІМІВ У НІМЕЦЬКОМОВНІЙ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЇ

У статті проаналізовано німецькомовні терміни з компонентами-власними назвами, які функціонують в галузі гастроентерології. Ідентифіковано поняття епонімічного терміну в медицині. Виділено лексико-тематичні групи термінів-епонімів на основі позначуваних ними понять та розглянуто їхні структурні моделі. Проаналізовано семантико-парадигматичні зв'язки епонімічних найменувань у терміносистемі гастроентерології. Визначено переваги та недоліки вживання цих термінів у медичній сфері.

Ключові слова: епонімічний термін, власна назва, апеллятивний компонент, лексико-тематична група, структурна модель, лексико-семантичні зв'язки.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ И СТРУКТУРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ТЕРМИНОВ-ЭПОНИМОВ В НЕМЕЦКОЯЗЫЧНОЙ ГАСТРОЭНТЕРОЛОГИИ

В статье проанализированы немецкоязычные термины с именами собственными, которые функционируют в отрасли гастроэнтерологии. Идентифицировано понятие эпонимического термина в медицине. Выделены лексико-тематические группы терминов-эпонимов на основе обозначаемых ими понятий и рассмотрены их структурные модели. Проанализированы семантико-парадигматические связи эпонимических названий в терминологической системе гастроэнтерологии. Определены преимущества и недостатки употребления таких терминов в области медицины.

Ключевые слова: эпонимический термин, имя собственное, апеллятивный компонент, лексико-тематическая группа, структурная модель, лексико-семантические связи.

LEXICAL-SEMANTIC AND STRUCTURAL FEATURES OF THE TERMS-EPONYMS IN GERMAN GASTROENTEROLOGY

In the article were investigated the German terms with components-proper names that exist in the field of gastroenterology. The concept of eponymous term has been identified in medicine. Represented terms-eponyms in gastroenterology are analyzed in different ways. Professional names were classified by conceptual-semantic features. Types of eponyms (anthroponyms, toponyms, myponyms) which are typical for different lexical-thematic groups were selected. The productivity of Latin-Greek, German, British and French lexemes in eponymous terminology was determined on the basis of etymological analysis of appellative components. Structural models of medical terms with proper names were considered. It was established that German eponymous terms come into lexical-semantic connections of various kinds. Hyper-hyponymic relations, the phenomenon of eponymous polysemy, homonymy and synonymy in the sublanguage of gastroenterology were considered in specific examples.

Analysis of scientists' opinions on the role and place of proper names in professional languages allowed to determine the advantages and disadvantages using eponymous terms in German gastroenterology.

Key words: eponymous term, proper name, appellative component, lexical-thematic group, structural model, lexical-semantic relations.

Постановка проблеми. Дослідження власних назв у процесах номінації фахових понять належить до актуальних проблем сучасного термінознавства. Термінологічні одиниці ономастичного походження значно поширені в терміносистемах природничих наук та медицини зокрема. Прізвища вчених, яким належать наукові винаходи та відкриття, стають засобом номінації нових предметів та явищ і поповнюють термінологічний фонд мови науки. Однак різні медичні галузі суттєво різняться за кількістю епонімів у їхніх терміносистемах, що підтверджують проведені лінгвістичні дослідження в галузі травматології, пластичної хірургії, офтальмології тощо [2; 12; 15].

Аналіз німецьких медичних словників та фахової літератури з питань гастроентерології засвідчив, що терміни-епоніми широко використовуються в цій науковій галузі. Це обумовлює актуальність нашої розвідки.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Епонімічні терміни фахових мов неодноразово привертати увагу як українських, так і зарубіжних лінгвістів. Різним аспектам термінологічної ономастики присвячені праці Р. Глезер, В. Лейчика, Є. Какзанової, І. Гнатишеної. Власні імена в термінології вивчають Р. Микульчик (фізичні терміни), М. Дзюба (загальнонаукові терміни), В. Лисенко (анатомічні терміни). Епонімічні найменування в німецькомовній гастроентерології ще не були об'єктом окремого лінгвістичного дослідження, що визначає новизну нашої розвідки.

Мета статті – різноаспектний аналіз німецьких термінів-епонімів у галузі гастроентерології.

Завдання нашої роботи: 1) виділити медичні найменування ономастичного походження в межах досліджуваної терміносистеми; 2) проаналізувати терміни-епоніми в лексико-семантичному та морфолого-синтаксичному аспектах і класифікувати їх; 3) визначити типи лексико-семантичних зв'язків між ними; 4) проаналізувати переваги та недоліки функціонування епонімічних термінів у німецькомовній гастроентерології.

Об'єктом дослідження стали 356 термінів ономастичного походження, одержані методом суцільної вибірки з німецькомовних медичних словників, навчальних посібників і фахових статей медичного профілю, а також офіційних медичних порталів.

Виклад основного матеріалу. Перш за все ідентифікуємо поняття *епоніма* в мовознавстві та лінгвістиці фахових мов. Існують різні визначення цього терміну. У лексикографічних джерелах зафіксовані такі дефініції *епоніма*: 1) Особа, яка дає чому-небудь своє ім'я; назва речі, процесу або функції, утворена від імені людини [16]; 2) Загальна назва, яка походить від імені людини [21, с. 486]. Термінам-епонімам присвячені наукові розвідки В. Лейчика. Вчений відносить до них спеціальні назви, у структурі яких закарбовані імена авторів відповідних об'єктів та явищ [8, с. 12]. Досліджуючи фахові мови, Є. Какзанова називає епонімом «термін, який містить у своєму складі ім'я власне (антропонім чи топонім), а також ім'я загальне для позначення наукового поняття» [7, с. 24]. М. Дзюба розглядає епоніми у широкому розумінні і зараховує до них будь-які власні назви (антропоніми, топоніми, етноніми, міфони́ми), від яких походять нові номінації, а утворені на їхній основі спеціальні найменування називає епонімічними термінами [6, с. 7]. Підтримуючи таку думку дослідниці, у нашій роботі ми розуміємо під епонімічними термінами спеціальні назви медичних понять, які походять від власного імені або містять його у своєму складі.

Переходячи до аналізу і класифікації одиниць вибірки, коротко розглянемо деякі аспекти термінологічної ономастики. В термінах з компонентами-власними назвами зазвичай розрізняють *nomina propria* та *nomina appellativa*. Сучасна медична

термінологія багата на епоніми-прізвища, які спочатку позначали тільки конкретних осіб. Ввійшовши до складу термінологічних одиниць, вони зазнали семантичного переосмислення і стали носіями певних диференціальних ознак відповідного терміну. Носієм інтегральних сем, як правило, є апелювативний компонент (загальна назва), який деякі дослідники також називають базовим терміном або денотатом [14]. Наприклад, лексема *Divertikel* із значенням «*Ausbuchtung, Ausstülpung eines Hohlorgans*» [22, с. 241] виражає спільні ознаки в гастроентерологічних термінах *Meckel-Divertikel* та *Rokitansky-Divertikel*. Епонімні компоненти конкретизують відповідні денотати, виділяючи їх з поміж інших. Диференційні семи, що вказують на різну локалізацію патологічного утвору, експлікуються з відповідних дефініцій термінів: *Meckel-Divertikel – Ausstülpung im unteren Abschnitt des Krummdarms* [22, с. 490]; *Rokitansky-Divertikel – Traktionsdivertikel der Speiseröhre* [22, с. 689].

Терміни-епоніми гастроентерології номінують медичні поняття різних семантичних категорій. Беручи за основу значення денотативних компонентів, ми поділили термінологічні одиниці одержаної вибірки на такі лексико-тематичні групи:

1. Назви патологічних явищ в органах травної системи. За кількістю термінів ця група є найбільш чисельною (166 одиниць) і об'єднує кілька підгруп: 1) синдроми та хвороби: *Alagille-Syndrom, Cronkhite-Canada-Syndrom, Caroli-Krankheit, Morbus Crohn* (терміни-епоніми з апелювативними компонентами *Syndrom, Krankheit* та *Morbus* досить поширені в німецькомовній гастроентерології); 2) симптоми: *Mendel-Zeichen, Blumberg-Zeichen, Grey-Turner-Zeichen, McBurney-Punkt, Lanz-Punkt, Cullen-Phänomen*; 3) патологічні утвори: *Zenker-Divertikel, Morgagni-Hernie, Littre-Hernie, Barrett-Ulkus, Klatskin-Tumor, gastrointestinales Kaposi-Sarkom*; 4) патологічні зміни і процеси: *Douglas-Abszess, Typhobazillöse Landouzy, Zahn-Infarkt, Westhal-Strümpell-Pseudosklerose*.

2. Назви методів і технік діагностики та лікування (75): *Sellink-Untersuchung, Doppler-Sonografie, Whipple-Operation, Heller-Myotomie, Pyloroplastik nach Heinecke-Mikulicz*.

3. Назви медичних інструментів та приладів (47): *Miller-Abbot-Sonde, Menghini-Nadel, Watson-Kapsel, Gallengangsonde nach Mayo*.

4. Найменування анатомічних частин тіла (30): *Langerhans-Inseln, Brunner-Drüsen, Sphinkter Oddi, Vater-Ampulle, Santorini-Gang*.

5. Терміни для позначення класифікацій, принципів та критеріїв (29): *Bormann-Klassifikation, Rom-Kriterien, Japanische makroskopisch-endoskopische Klassifikation*.

6. Назви збудників захворювань (бактерії, віруси, паразити) (9): *Epstein-Barr-Virus, Ebola-Virus, Shigella, Yersinia*.

У корпусі гастроентерологічних термінів з власними назвами, виділяємо антропоніми, топоніми та міфоніми. Наведені приклади демонструють, що більшість епонімічних найменувань містять компоненти-прізвища. Топоніми характерні зазвичай для назв класифікацій, деяких операцій та вірусів, як ось: *Denver-Shunt, Atlanta-Klassifikation (der akuten Pankreatitis), Marburg-Virus*. Вибірка показала тільки два терміни, які походять від імен міфологічних персонажів: 1) *Caput Medusae / Medusenhaupt (nach der Medusa, einem weiblichen Ungeheuer der griechischen Sage)* [23, с. 47]; 2) *Flora intestinalis / Darmflora (lat. Flora gömische Blumengöttin)* [23, с. 112].

Етимологічний аналіз апелювативів в епонімічних термінах засвідчив, що власні назви сполучаються з базовими термінами різного походження: латино-грецького, німецького, англійського. Для кожної лексико-тематичної групи характерні загальні назви, виражені латинізмами та еллінізмами, серед яких найбільш продуктивними є лексеми *Morbus, Syndrom, Operation, Tumor*. Епонімні одиниці, утворені на базі автохтонних німецьких слів, переважають серед назв симптомів з продуктивною лексемою *Zeichen*, а також характерні для назв анатомічних органів та багатьох хвороб з базовим терміном *Krankheit*. Англіцизми та галліцизми в ролі денотатів зустрічаються не часто і представлені у наступних термінах: *Child-Pugh-Score, Warren-Shunt, Kehr-Drainage, Vessel-Bougie*.

Проаналізувавши термінологічні одиниці в морфолого-синтаксичному аспекті, ми виділили такі структурні типи епонімічних найменувань:

1. Прості (кореневі) терміни. При утворенні цих епонімічних одиниць власна назва, майже не зазнаючи формальних змін, переходить в категорію загальних найменувань спеціальних понять. Наприклад, термін на позначення діагностичного методу *Röntgen*, що походить від прізвища німецького фізика В. К. Рентгена. Зауважимо, що в німецькомовних медичних текстах часто вживається дієслівний епонім *röntgen* та його австрійський варіант *röntgenisieren* для позначення дії з використанням такого методу. Наведений приклад єдиний в аналізованій вибірці, що свідчить про непродуктивність такого способу терміновтворення в галузі гастроентерології.

2. Похідні терміни-епоніми афіксального типу. Ці терміни утворені приєднанням до власних назв суфіксів *-ell, -os, -ia, -iasis, -om*. Наприклад, за прізвищем американського бактеріолога Д. Е. Салмона виникли найменування паличкоподібної бактерії *Salmonella* та відповідної інфекційної хвороби *Salmonellose*. Термін *Brunnerinom* «*gutartige Wucherung der Brunner-Drüsen im Zwölffingerdarm*» пов'язаний з прізвищем німецького анатома Й. Бруннера [22, с. 183]. Семантичний аналіз епонімічних одиниць цієї підгрупи показав, що вони позначають переважно бактерії, спричинені ними захворювання та патологічні утвори. Наведемо ще кілька прикладів: *Giardia lamblia – Giardiasis* (від імені французького біолога Alfred Giard); *Shigella – Shigellose* (японський мікробіолог Kiyoshi Shiga).

3. Терміни-композити з епонімом в препозиції: *Alagille-Syndrom, Cronkhite-Canada-Syndrom*. Для них характерне дефісне написання, за винятком одиниць з власною назвою *Röntgen: Röntgenuntersuchung, Röntgenbild, Röntgenoskopie*. Серед проаналізованих композитів переважають двокомпонентні структури, утворені за моделлю *епонім + іменник*. Вибірка показала також терміни із складним епонімічним компонентом, який включає переважно два, а інколи три прізвища, поєднані між собою сурядним зв'язком: *Buschke-Löwenstein-Tumor, Peutz-Jeghers-Syndrom, Osler-Rendu-Weber-Krankheit*.

4. Терміни-словосполучення. Термінологічні одиниці цієї підгрупи утворюються за такими структурними моделями:

1) Іменник + епонім/складний епонім. Така форма характерна для латинізмів з базовим терміном *Morbus* та епонімом в постпозиції, наприклад: *Morbus Crohn, Morbus Schaumann-Besnier*.

2) Іменник + прийменник + епонім/складний епонім: *Wechselschnitt nach McBurney, Darmklemme nach Kocher, Fundoplikatio nach Nissen-Rosetti*.

3) Прикметник + епонімічний композит: *gastrointestinales Kaposi-Sarkom*.

4) Відпрізвищевий прикметник + іменник: *Meckel'sches Divertikel, Gärtner'scher Bazillus*.

5) Прикметник-топонім + іменник: *südamerikanische Trypanosomiasis*.

В медичній літературі один і той самий епонімічний термін може зустрічатися в різних структурних та лексико-структурних модифікаціях. Наприклад, порівняємо вживання назви операції *laparoskopische Semifundoplikation nach Dor* у фахових текстах: «*Anschließend wird die Operation meist mit einem Antirefluxeingriff kombiniert (Thal-Fundoplastie, Dor-*

Semifundoplikation)» [24, с. 402]; – «Die heute am häufigsten durchgeführte 360° Fundoplication nach Nissen-Rossetti führt in 10-30% zu einer postoperativ persistierenden Dysphagie. Wir bevorzugen die anteriore *Hemifundoplikation nach Dor*» [20, с. 376].

Епонімічні терміни гастроентерології вступають у семантико-парадигматичні відношення різного характеру в межах досліджуваної терміносистеми. Частина найменувань демонструють родо-видові зв'язки, серед яких можна виділити два види. У першому випадку як гіперонім, так і підпорядковані йому гіпоніми містять епонімічні компоненти: *Billroth-Magenteilresektion – Magenteilresektion nach Billroth I, Magenteilresektion nach Billroth II*. У другому випадку власні назви є складовими тільки видових найменувань, а роль гіпероніма виконує описово-кваліфікаційний термін: *Pyloroplastik – Pyloroplastik nach Heinecke-Mikulicz, Anastomosierungspyloplastik nach Finney*. Наявність інтегральних та диференційних сем у значеннях гіпероніма та гіпонімів можна визначити на основі їхніх словникових дефініцій. Наприклад, родовий термін *Zwerchfellhernie* позначає патологічне явище «angeborene oder erworbene Hernie mit Verlagerung von Baucheingeweiden in den Thorax; häufigste Erkrankung des Zwerchfells» [24, с. 360]. Підпорядковані йому гіпоніми *Bochdalek-Hernie, Larrey-Hernie* та *Morgagni-Hernie* мають вужчі значення, які конкретизовані додатковими семами «розміщення патології»: *Bochdalek-Hernie – lumbokostale Zwerchfellhernie mit Bruchpforte im Bochdalek-Dreieck* [23, с. 41]; *Larrey-Hernie – durch die Larrey-Spalte hindurchtretende parasternale Zwerchfellhernie* [23, с. 189]; *Morgagni-Hernie – durch die Morgagni-Spalte hindurchtretende parasternale Zwerchfellhernie* [23, с. 230].

В епонімічному масиві терміносистеми гастроентерології спостерігаються окремі випадки полісемії та омонімії термінологічних одиниць. Прикладом міжгалузевої полісемії є двозначність терміна *Charcot-Trias*, який функціонує у галузях неврології та гастроентерології для позначення таких медичних понять: 1) (*neurolog.*) *kombiniertes Auftreten von Nystagmus, Intentionstremor und skandierender Sprache, gilt als charakteristisch für Multiple Sklerose*; 2) (*gastroenterol.*) *kombiniertes Auftreten von rechtseitigem Oberbauchschmerz, Fieber mit Schüttelfrost und passagerem Ikterus bei akuter Cholangitis* [23, с. 50]. Обидва значення мають спільну сему «*kombiniertes Auftreten von drei Symptomen*».

Специфіка омонімічних відношень між термінами гастроентерології полягає у тому, що омонімами часто вступають епонімічні компоненти, тобто однакові прізвища, які належать різним науковцям. Наприклад, термін *Whipple-Krankheit* позначає інфекційне захворювання кишечника, вперше описане американським патологоанатомом Джорджем Уїплом, в той час як *Whipple-Operation* номінує метод оперативного втручання, пов'язаний з прізвищем американського хірурга Алена Уїпла. Ідея шлунково-кишкового анастомозу, який у німецькомовному просторі називають термінами *Roux-Operation* та *Roux-Y-Gastroenterostomie*, належить швейцарському хірургу Цезарю Ру. Прізвище французького хірурга Філібера Жозефа Ру увійшло до складу терміна *Roux-Haken* для позначення хірургічного інструменту, який використовують при оперативному лікуванні органів черевної порожнини.

Епонімна синонімія як особливий вид термінологічної синонімії в досліджуваній галузі уже була предметом нашого розгляду [1, с. 248]. Оскільки поряд з термінами, що містять власні назви, функціонують їхні описово-кваліфікаційні синоніми, дискусійним залишається питання вибору оптимальної спеціальної назви з метою впорядкування і стандартизації німецькомовної терміносистеми гастроентерології. Недоліком епонімічних термінів є те, що вони часто не виражають суті позначуваного поняття. Наприклад, в синонімічних парах *Heubner-Herter-Krankheit – Zöliakie* та *Ortner-Syndrom II – Angina intestinalis* кваліфікаційні терміни, що розкривають зміст медичних явищ, на нашу думку, є більш доречними для фахової комунікації. Але у багатьох випадках перевагу матимуть епонімічні терміни як більш лаконічні засоби номінації понять гастроентерології, оскільки інтерпретаційні термінологічні відповідники – це багатослівні вирази, близькі до дефініцій і не завжди зручні у використанні. Порівняймо: *Ogilvi-Syndrom – akute intestinale Pseudoobstruktion des Colons; Cronkhite-Canada-Syndrom – Polyposissyndrom im Gastrointestinaltrakt*. Оптимальними варіантами, на нашу думку, є терміни на зразок *Billroth-Magenresektion* та *Faber-Anämie*, у яких апеллятивні компоненти в певній мірі експлікують суть медичного поняття, а епоніми доповнюють семантику спеціальних назв енциклопедичним значенням.

Вибірка фахових найменувань показала також низку термінів, що номінують різні гастроентерологічні поняття, але об'єднані спільним епонімом. Ці одиниці утворюють так звані епонімічні словотвірні гнізда. Наприклад, словотвірне гніздо епоніма *Barrett* охоплює терміни *Barrett-Ösophagus, Barrett-Ulkus* та *Barrett-Karzinom*. Термінологічні одиниці із спільним епонімом можуть належати до різних тематичних груп, як ось: *Treitz-Hernie* (патологічний утвір) і *Treitz-Grube* (анатомічна структура). Виявлені в межах вибірки епонімічні гнізда переважно включають 2-3 терміни.

Дискусійним залишається питання щодо місця та ролі епонімічних найменувань у фахових мовах. Д. Лотге й А. Уфмцева критично ставились до термінологічних конструкцій з власними назвами як термінів нейтральних, невмотивованих, без чіткої семантичної структури і вважали доречним обмеження їхнього використання. Натомість Р. Глезер розглядає епоніми як семантично та прагматично значущі словотвірні елементи у термінологічній лексиці [17, с. 14]. Е. Вюстер вбачав перевагу таких термінів у їхньому інтернаціональному характері [3, с. 84].

Підтримуючи думку В. Даниленко, Ю. Віт та М. Дзюби, вважаємо власні назви лінгвістично правомірним засобом номінації фахових понять. Численність ономастичних найменувань в німецькомовній гастроентерології свідчить про неможливість та недоречність їх повної заміни описово-кваліфікаційними термінами.

Лаконічність, інтернаціональність та переважаючу однозначність відносимо до позитивних рис проаналізованих термінів гастроентерології. Поєднання епонімів з латино-грецькими терміноелементами є запорукою міжнародної зрозумілості спеціальних найменувань. Недоліком вважаємо окремі випадки багатозначності епонімічних одиниць, що може стати причиною хибного розуміння медичних явищ в процесі фахової комунікації.

Власні назви в структурі терміну – це також носії культурно-історичної інформації. Як зазначає дослідниця мови медицини І. Візе, «епоніми, тобто назви з іменами авторів, є проявом відзнаки заслуг лікаря чи дослідника» [19, с. 44]. В терміносистемі досліджуваної галузі епонімічні компоненти відображають етапи становлення гастроентерології як окремої медичної галузі. Щодо національної приналежності антропонімів, то багато прізвищ належать вченим-медикам німецькомовного простору і нагадують про внесок власне німецькомовних народів у розвиток медицини як науки та пріоритет їхніх держав у вивченні певних медичних явищ.

Висновки. Проведене дослідження показало, що епоніми – це невід'ємна складова німецькомовної терміносистеми гастроентерології. Власні назви є продуктивними словотвірними засобами, що сполучаються як з латино-грецькими терміноелементами, так і автохтонними німецькими лексемами й англомовними запозиченнями. Епонімічні терміни належать до різних лексико-тематичних груп та відзначаються структурною варіативністю. Вони мають здатність вступати в семантико-парадигматичні зв'язки різних видів, характерних для термінологічних одиниць досліджуваної галузі.

Перспективним для подальшого дослідження вважаємо визначення ступеня інтернаціональності епонімічних термінів гастроентерології шляхом зіставлення відповідних фахових номінацій у різних мовах.

Література:

1. Бондар Н. В. Типологія синонімічних відношень термінів гастроентерології в німецькій мові / Н. В. Бондар // Наук. вісник СНУ ім. Лесі Українки. – Сер.: Філологічні науки. Мовознавство. – Луцьк, 2016. – С. 245–250.
2. Вит Ю. В. Эпонимы в англоязычной офтальмологической терминологии / Ю. В. Вит // Записки з ономастики : зб. наук. праць. – Одеса : Астропринт, 2008. – Вип. 11. – С. 94–101.
3. Вюстер Э. Международная стандартизация языка в технике / Э. Вюстер. – Л.; М. : Стандартиз., 1935. – 302 с.
4. Гнатишена І. М. Проблема термінів-епонімів у сучасній медичній термінології / І. М. Гнатишена // Проблеми української науково-технічної термінології : Міжнар. наук. конф., 1993 р. : тези доп. – Л., 1993. – С. 236–237.
5. Даниленко В. П. Русская терминология: опыт лингвистического описания / В. П. Даниленко; АН СССР, Ин-т русского языка. – Москва : Наука, 1977. – 248 с.
6. Дзюба М. К. Епоніми в українській науковій термінології: автореф. дис.... канд. філол. наук : 10.02.01 / М. К. Дзюба; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2011. – 20 с.
7. Какзанова Е. М. Номенклатура и термины-эпонимы: обзор мнений / Е. М. Какзанова // Вестник МГОУ. Лингвистика. – № 5. – 2010. – С. 21–25.
8. Лейчик В. М. Обоснование структуры термина как языкового знака понятия / В. М. Лейчик // Терминоведение. – 1994. – № 2. – С. 5–16.
9. Лейчик В. М. Обсуждение проблем эпонимии в современной науке [Электронный ресурс] / В. М. Лейчик. – Режим доступа : http://www.ling-expert.ru/langlaw1/leitichik_epomym.html
10. Лотте Д. С. Основы построения научно-технической терминологии: вопросы теории и методики / Д. С. Лотте. – М. : Изд-во АН СССР, 1961. – 158 с.
11. Лисенко В. І. Терміни-епоніми в українській анатомічній термінології / В. І. Лисенко // Вісн. нац. ун-ту «Львівська політехніка». – Сер. : Проблеми української термінології. – 2009. – № 648. – С. 66–70.
12. Маковська О. О. Ономастичний простір англійських термінів пластичної хірургії / О. О. Маковська // Наук. вісник Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Сер.: Філологічні науки. – 2011. – Вип. 6 (ч. 2) – С. 164–168.
13. Микульчик Р. Б. Прізвищеві та відпрізвищеві терміни в мові української фізичної термінології: особливості структури та функціонування: автореф. дис.... канд. філол. наук : 10.02.01 / Р. Б. Микульчик; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2016. – 20 с.
14. Саламаха М. Я. Англійська терміносистема охорони довкілля: структура, семантика, прагматика автореф. дис.... канд. філол. наук : 10.02.04 / М. Я. Саламаха; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2016. – 21 с.
15. Стоянова І. Ф. Лексико-семантична система англійської термінології: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04 / І. Ф. Стоянова; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2007. – 19 с.
16. Тлумачний словник української мови [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.eslovnik.com>
17. Gläser R. Der Eigennamen als konstruktives Faktor des Fachwortschatzes / R. Gläser. – Berlin : Linguistische Studien, A-30, 1976. – S. 28.
18. Gläser R. Eigennamen in Wissenschafts- und Techniksprache // Ein internationales Handbuch zur Onomastik / Hrsg. Eichler E., Hilty G., Löffler H., Steger H. – Berlin: de Gruyter, 1995. – S. 527–533.
19. Wiese I. Fachsprache der Medizin. Eine linguistische Analyse (Linguistische Studien) / Ingrid Wiese. – Leipzig : VEB Verlag Enzyklopädie, 1984. – 144 S.

Джерела ілюстративного матеріалу:

20. Böttger Th., Terzic A. Die laparoskopische Semifundoplikation nach Dor zur Behandlung der Gastroösophagealen Refluxkrankheit // Zentralblatt für Chirurgie, 2006. – Volume 131(5). – S. 376–382.
21. Duden. Deutsches Universalwörterbuch / hrsg. v. Wiss. Rat d. Dudenred.; bearb. v. A. Auberle [u. a.]. – 4. Aufl., neu bearb. und erweitert. – Mannheim; Leipzig [u. a.]: Dudenverlag, 2001. – 1892 S.
22. Duden. Wörterbuch medizinischer Fachbegriffe/ hrsg. v. Wiss. Rat d. Dudenred.; bearb. v. M. Bauer [u. a.]. – 8. Aufl., überarb. und ergänzt. – Mannheim; Leipzig [u. a.]: Duden, 2007. – 862 S.
23. Pschyrembel. Gastroenterologie / hrsg. v. Prof. Dr. med. M. Gregor und Prof. Dr. med. W. Stremmel. – 1. Aufl. – Verlag: De Gruyter, 2013. – 363 S.
24. Riemann J. F. Gastroenterologie. Das komplette Referenzwerk für Klinik und Praxis / hrsg. von J.F. Riemann, W. Fischbach, P.Galle, J. Mössner. – Stuttgart : Thieme Verlag, 2010. – 2077 S.
25. Siewert J. R., Rothmund M. Praxis der Viszeralchirurgie: Gastroenterologische Chirurgie / hrsg. v. Prof. Dr. med. Dr.h.c. Volker Schumpelick. – Springer-Verlag, 2011. – 972 S.

УДК 811.133.1'25

Ж. В. Буць,

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», м. Київ

ГРАФІЧНІ ЗАСОБИ ПЕРЕДАЧІ ЕМОЦІЙНОГО СТАНУ КОМУНІКАНТІВ В ЕЛЕКТРОННОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ПОВІДОМЛЕНЬ ФРАНЦУЗЬКИХ ФОРУМІВ)

У статті представлено лінгвопрагматичний аналіз графічних засобів, що використовуються в електронних повідомленнях з метою виявлення їх прагматичного навантаження. Розкрито поняття електронного дискурсу з позицій лінгвістичних вчень. Особлива увага приділена символам електронного листування на позначення емоційних станів комунікантів.

Ключові слова: електронний дискурс; графічні символи; емоційний стан; електронне повідомлення; смайлики.

ГРАФИЧЕСКИЕ СРЕДСТВА ПЕРЕДАЧИ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО СОСТОЯНИЯ КОММУНИКАНТОВ В ЭЛЕКТРОННОМ ДИСКУРСЕ (НА МАТЕРИАЛЕ СООБЩЕНИЙ ФРАНЦУЗСКИХ ФОРУМОВ)

В статье представлен лингвопрагматический анализ графических средств, используемых в электронных сообщениях с целью выявления их прагматической нагрузки. Раскрыто понятие электронного дискурса с позиций лингвистических учений. Особое внимание уделено символам электронной переписки для обозначения эмоциональных состояний коммуникантов.

Ключевые слова: электронный дискурс; графические символы; эмоциональное состояние; электронное сообще-ние; смайлики.

GRAPHIC MEANS OF TRANSMITTING THE EMOTIONAL STATE OF COMMUNICANTS IN ELECTRONIC DISCOURSE (ON THE MATERIAL OF THE FRENCH FORUM POSTS)

The article presents linguistic and pragmatic analysis of graphical tools used in emails in order to identify their pragmatic load. The concept of electronic discourse is described from the variable points of view of different language teaching. Par-